

ПРАВИЛНИК

ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

Раздел 1

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда условията и реда за прием на студенти в МУ – Плевен и се основава на Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България (приета с Постановление на МС № 79/09.05.2000 г.) и изискванията на Правилника за устройството и дейността на МУ – Плевен.

Чл. 2. Броят на обучаваните студенти по държавна поръчка в различните професионални направления и образователно-квалификационни степени се утвърждава ежегодно с Решение на МС на Р България.

За специалността „Акушерка” не се допуска кандидатстване на мъже. За специалността „Медицински лаборант” приемът се осъществява в съотношение 1:2 за категориите мъже/жени.

За специалностите „Управление на здравните грижи” и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ класирането се извършва по реда на състезателния бал без категоризация жени/мъже.

Приемът за останалите специалности се осъществява в рамките на приетото Решение на МС, като броят се разпределя поравно между категориите мъже/жени.

Незаетите места от една категория се прехвърлят в другата.

Чл. 3. МУ – Плевен извършва обучение срещу заплащане.

1. Приемът се осъществява по реда на чл. 68 от ЗВО, като броят на приетите студенти е извън определения с Решението на МС и се отнася за специалностите и направленията със свободен капацитет.

2. Кандидатите, завършили същата или по-висока образователно-квалификационна степен на висше образование на места, субсидирани от държавата (т. нар. държавна поръчка), могат да кандидатстват само за места в платена форма на обучение, ако има обявени такива.

Чл. 4. Условията и редът за приемане на студенти (подаване на документи, дати за провеждане на конкурсни изпити, класиране, записване и др.) се обявяват в ежегодно издаван от МУ – Плевен Справочник за кандидат-студенти.

Чл. 5. (1) Допуска се кандидатстване за всички обявени в справочника специалности.

(2) МУ-Плевен организира предварителна и редовна кандидатстудентски изпитни сесии.

(3) Ако кандидат-студентите се явят и на предварителните и на редовните кандидатстудентски изпити, участват в класирането с по-високата оценка.

Чл. 6. Обучението на студенти се извършва в редовна, задочна и дистанционна форма, съгласно обявените условия за съответните специалности.

Чл. 7. Провеждането на конкурсните изпити, проверката на резултатите и класирането на кандидатите за студенти се извършва от комисии, назначени със заповед на Ректора на Университета.

Чл. 8. Кандидатите, придобили ОКС „Бакалавър”, които желаят да продължат обучението си за ОКС „Магистър”, кандидатстват по реда и условията, определени в настоящия Правилник, Справочника за кандидат-студенти и другите нормативни актове.

Чл. 9. (1) При подаване на документите кандидатите заплащат такса за участие в конкурса в размер, определен от нормативните актове.

(2) Освобождават се от такса за участие в конкурса кандидатите, които са удостоверили с документ, че при тях са налице обстоятелства, даващи им право на специални облекчения съгласно чл. 68, ал. 3, т. 2-5 от Закона за висшето образование.

Чл. 10. За случаи, които не са описани в настоящия Правилник и не противоречат на нормативните актове, окончателно решение взема Ректорът на Университета.

Раздел 2

ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ “МЕДИЦИНА”

Чл. 11. За специалността „Медицина” в МУ – Плевен могат да кандидатстват български и чуждестранни граждани – мъже и жени, които:

а/ са завършили средно образование, даващо им право да продължат обучението си във висше училище;

б/ не са лишени от свобода, поради изтърпяване на присъда към началото на учебната година;

в/ са загубили студентските си права и кандидатстват за тяхното възстановяване. Те представят уверение от студентските канцеларии към съответните основни звена.

Чл. 12. Чуждестранни граждани, постоянно пребиваващи в Р България, могат да кандидатстват за обучение по условията и реда за кандидатстване на български граждани, ако отговарят на изискванията на чл. 11 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България.

Чл. 13. Не се допускат да кандидатстват:

1. Лишените от свобода, поради изтърпяване на присъда към началото на учебната година.

2. За обучение по държавна поръчка – чужденци, временно пребиваващи в Р България.

Чл. 14. (1) Кандидат-студентите подават следните документи:

1. Заявление до Ректора на МУ – Плевен по образец.

2. Копие на диплома за средно образование. Завършилите средно образование в чужбина представят диплома, призната от експертна комисия към Регионален инспекторат по образование (РИО), съгласно чл. 3, ал. 3 от Наредба № 2 от 14.04.2003 г. за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документите, издадени от училища на чужди държави.

Ако в дипломата за завършено средно образование няма изчислен среден успех, се представя служебна бележка от средното училище с тези данни.

3. Документ за внесена такса за участие в конкурса или документ за освобождаване от такса, по силата на чл. 9. ал.2.

(2) При подаване на документите кандидатите представят още:

1. Оригинал на дипломата за средно образование. След сверяване на оригинала с копие, оригиналът се връща на кандидата.

2. Документ за самоличност.

3. Ако в документа за самоличност и дипломата за средно образование има различие в имената, се попълва декларация за тяхната идентичност.

(3) Студентите, желаещи да възстановят студентските си права в МУ – Плевен, представят уверение от съответната студентска канцелария.

(4) След определените срокове за подаване на документи за кандидатстване заявления не се приемат.

(5) Документите се подават в Медицински университет – Плевен, в оторизираните бюра за прием на документи: лично, чрез друго лице, подписани от кандидата и с личната му карта, или онлайн – през модула за кандидат-студенти в сайта на университета.

Списъкът с оторизираните бюра е приложен в Справочника за кандидат-студенти **/Приложение 10/**. Указания за кандидатстване онлайн се публикуват на сайта на Университета преди сроковете за подаване на документи за предварителната и редовната сесии.

(6) Кандидатите, при които са налице обстоятелства, даващи им право на специални облекчения съгласно чл. 68, ал. 3, т. 2-5 от Закона за висшето образование, подават документи само лично в МУ – Плевен.

(7) Не се приемат заявления, към които не са приложени всички необходими документи или са попълнени неточно.

Чл. 15. (1) За специалността „Медицина” кандидатите полагат конкурсни изпити по биология и химия. Датите на конкурсните изпити се обявяват на сайта на университета и в приложение към Справочника за кандидат-студенти.

(2) Залите за провеждане на изпита и разпределението на кандидатите се обявяват в деня преди изпита.

(3) Не се допуска участие в класирането за обучение по държавна поръчка с оценки от изпити по съответните дисциплини, получени в друго висше училище.

(4) Лауреатите на национални и международни олимпиади по балообразуваща дисциплина, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата, представят документ за оценката по съответния предмет, издаден от МОН и участват във формирането на състезателния бал с оценка 6.00 по съответната дисциплина.

(5) Кандидатите, получили оценка отличен (от 5,50 до 5,99) от национални и международни олимпиади по балообразуваща дисциплина, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата, представят документ за оценката по съответния предмет, издаден от МОН, и участват с нея във формирането на състезателния бал по съответната дисциплина.

Чл. 16. Конкурсните изпити по биология и химия се провеждат по програми, съобразени с изучавания в средните училища учебен материал и утвърдени от Академичния съвет на МУ – Плевен.

Чл. 17. (1) Кандидат-студентите са задължени да се явяват на конкурсния изпит с талона с входящия си номер и лична карта, съгласно обявения график, като преди датата на изпита те следва да са се осведомили в коя зала са разпределени. Двата конкурсни изпита се полагат на едно и също място.

(2) Темите за конкурсните изпити, тестовите варианти за изпита по биология и задачите по химия се изтеглят лотарийно в деня на провеждането на конкурсите, в присъствието на кандидатите.

(3) В деня на изпита кандидат-студентът е длъжен да заеме определеното му място от 7:00 до 7:30 часа.

(4) Кандидатите, които са се явили на конкурсен изпит след обявяване на неговото начало, не се допускат до участие.

(5) Продължителността на изпита по биология е 5 часа, а по химия – 4 часа. След лотарийно изтегляне на конкурсните въпроси, тестове и задачи същите се размножават и се предоставят на всеки кандидат-студент.

(6) Изпитите са анонимни, резултатите от тях се признават само за годината, в която са положени.

(7) Не се разрешава явяването в друга зала и сграда, освен в посочената при разпределението.

(8) При провеждането на изпита могат да се използват само химикалки със син цвят. Всякакви други предмети (учебници, записки, програми, мобилни телефони и др.) се оставят на определено от квестора на залата място и се получават обратно след приключване на изпита. На изпита по химия се разрешава използването на периодичната система на химичните елементи, предоставена от Техническата комисия, заедно с изпитните материали.

(9) Всеки кандидат-студент получава комплект материали, съдържащ: голям плик, малък плик, фиш за вписване на името и входящия номер, комплект белова и чернова хартия за развиване на темата и тестове и листове за отговори (за изпита по биология). При необходимост кандидатът получава допълнителни листове хартия срещу подпис.

(10) След получаване на материалите кандидатът попълва само името и входящия си номер върху контролния фиш, без да се подлага хартия от комплекта, и го поставя в малкия плик, без да го запечатва.

(11) Кандидатът няма право да поставя върху писмената работа писмени или други знаци, нарушаващи неговата анонимност.

(12) Всяка страница от писмената работа се номерира от кандидата с арабски цифри в средата на горната част на листа, като листовите не се разместват. Пише се двустранно. Допълнителните листове продължават номерацията. Цифрите не се оградят с кръг или чертички.

(13) При опит за нарушаване на анонимността или преписване, внасяне в залата на неразрешени средства за комуникация или други действия, смущаващи нормалното протичане на изпита, писмената работа на кандидата се анулира, а по-нататъшното му участие в конкурса се прекратява.

(14) При неволно нарушаване на анонимността кандидатът е длъжен да заяви за това. Квесторите унищожават съответния лист и на кандидата се предоставя друг лист или плик.

(15) Разрешено е да се прави чернова на допълнителни листове, които не се поставят в белия плик при предаване на писмената работа на комисията.

(16) Разрешава се временно напускане на залите от кандидатите само с придружител – служебно лице.

(17) Кандидатът предава писмената си работа на председателя на квесторната комисия, който в негово присъствие проверява талона с входящия номер. Кандидатът сам запечатва малкия плик и изчаква запечатването на големия плик с писмената работа от квестора.

(18) След предаване на писмената си работа кандидатът е длъжен да напусне залата и сградата.

Чл. 18. Оценяването на работите от конкурсните изпити се извършва по шестобална система.

Чл. 19. (1) Писмените конкурсни работи от изпитите по биология и химия се оценяват от двама проверители, независимо един от друг.

(2) Всеки проверител оформя оценката си въз основа на оценките по отделните въпроси, тестове и задачи, закръглена с точност до 0,25.

(3) Комисията изготвя и обявява критериите за оценяване на конкурсните работи в същия ден, след приключване на изпита.

(4) Крайната оценка на конкурсната работа се оформя като средна аритметична от оценките на двамата проверители.

(5) При разлика, по-голяма от 0.50 между двамата проверители, работата се проверява и оценява от арбитър. Оценката на арбитъра не може да бъде по-висока или по-ниска от оценките на проверителите.

(6) Когато оценката на единия проверител е под 3,00 конкурсната работа се арбитража.

(7) След оценяването на всяка писмена работа проверяващите нанасят крайната оценка и мотивите за нея върху писмената работа и се подписват.

(8) Резултатите от конкурсните изпити се обявяват от Техническата комисия по реда на входящите номера на кандидатите. След обявяването на резултатите от конкурсните изпити, в двудневен срок, по определен от Техническата комисия график, кандидат-студентите имат право срещу документ за самоличност да идентифицират работата си и да се запознаят с мотивите за тяхната оценка.

(9) Обявените оценки на писмените конкурсни работи са окончателни и не подлежат на преоценяване. Заявления за преоценяване на писмени работи не се приемат.

(10) Информация за оценките от конкурсните изпити и хода на съответните класирания се публикува на Интернет-страницата на Университета. Работното време на Техническата комисия се посочва в ежегодното издавания Справочник за кандидат-студенти.

Чл. 20. Състезателният бал по специалността “Медицина” се образува като сбор от оценките по биология и химия в дипломата за средно образование и удвоените оценки от конкурсните изпити по двете дисциплини. Максималният състезателен бал за специалността е 36.00.

Чл. 21. Когато в дипломата за средно образование са вписани две оценки по балообразуваща дисциплина, като едната от тях е от държавен зрелостен изпит, а другата от курс на обучение, за балообразуваща се приема оценката от държавния зрелостен изпит.

Чл. 22. Ако в дипломата на българските граждани за завършено средно образование в чужбина няма оценка, която участва в образуването на състезателния бал, кандидатите полагат изпит по този учебен предмет в средно училище, определено от началника на съответния Регионален инспекторат по образование или в българско училище в чужбина.

Чл. 23. От участие в класирането отпадат кандидатите, които не са се явили на изпит или са получили оценка „слаб”. В класирането участват само кандидати, които са издържали успешно конкурсните изпити.

Чл. 24. Кандидатите, загубили студентските си права в МУ – Плевен и издържали конкурса, се приемат за обучение по същата специалност до три години след срока на отстраняване, в курса, в който са прекъснали обучението си. Те се класират извън определения за държавната поръчка брой.

Чл. 25. Кандидатите, приети предходни години за обучение на собствена издръжка по реда на чл. 21, ал. 2 на Закона за висшето образование, могат да кандидатстват отново за обучение по държавна поръчка. В случай, че са положили успешно всички семестриални изпити по учебен план до момента и се класират на общо основание, подават заявление до декана на факултета/директора на колежа за признаване на периода на обучение и преминават в съответния курс държавна поръчка. Освободеното от тях място се заема при следващо класиране.

Чл. 26. Класирането на кандидат-студентите се извършва по низходящ бал в категориите: жени и мъже.

Чл. 27. В процеса на класирането незаетите места от една категория се прехвърлят в другата.

Чл. 28. (1) Кандидатите, класирани с еднакъв бал на последното място от утвърдения брой за специалността, се подреждат по низходящ ред, съгласно следните критерии: оценка от изпита по биология, оценка от изпита по химия, среден успех от дипломата. Кандидати над утвърдения предварително брой не се приемат.

(2) Кандидати по условията на чл. 68, ал. 3, т. 2-5 от ЗВО – инвалиди с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военноинвалиди, кръгли сираци и майки с три и повече деца, се класират след успешно положени конкурсни изпити. За тях при първо класиране се определя по едно място за категориите жени/мъже в рамките на утвърдения брой студенти за специалността, като кандидатите се състезават помежду си. Некласираните в рамките на определените квоти, се състезават на общо основание. Инвалидите с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто се записват след запознаване със списъка на заболяванията, при които не се препоръчва обучение в МУ – Плевен. *Приложение 9/*

(3) Кандидати по условията на чл. 68, ал. 3, т. 6 (близнаци), успешно издържали изпитите, се класират в рамките на утвърдения брой места за специалността, когато единият от тях е приет.

Чл. 29. Кандидатите сами проверяват класирането си в интернет-страницата на Университета или от табулограмата, изнесена на централния вход на Ректората. Университетът не уведомява кандидатите за класирането им.

Чл. 30. (1) Приетите студенти се записват в срок, указан в Справочника за кандидат-студенти.

(2) Кандидатите, приети при първо класиране, трябва да се запишат за студенти в указания срок. В противен случай се считат за отказали се и отпадат от участие във второто класиране.

(3) Кандидатите, неприети на първо класиране, не заявяват желанието си да участват в следващо. Приетите студенти на второ и трето класиране се определят автоматично по низходящ

ред на състезателния бал в съответната категория и следва да се запишат в указания срок за студенти по специалността, в която са класирани. В противен случай се считат за отказали се и отпадат от конкурса.

(4) Неприетите кандидати участват автоматично до трето класиране по низходящ ред на бала, без да заявяват желанието си за това. След трето класиране попълването на свободните места става след задължително подаване на заявление в МУ – Плевен. Заявлението, по образец, публикуван на сайта, се подава лично в университета или по електронна поща или факс.

Чл. 31. При записването си приетите студенти представят:

1. Документ за самоличност (личен паспорт, лична карта);
2. Диплома за завършено средно образование – оригинал;
3. Медицинско удостоверение, издадено от личния лекар;
4. Удостоверение от Районния психодиспансер (по местоживеене), че лицето не се води на отчет;
5. Снимки - 6 броя, формат 3,5/4,5;
6. Комплект документи за записване на новоприети студенти /закупува се от Университета;
7. Документ за внесена семестриална такса за обучение.

Раздел 3

ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ” И „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ“

Чл. 32. Броят на местата за прием на студенти се определя както следва:

- За специалността „Управление на здравните грижи” – бакалаври и магистри след придобита ОКС „Бакалавър” по държавна поръчка се утвърждава от Министерски съвет.

- За прием на студенти платено обучение за образователно-квалификационна степен „Магистър” за специалностите „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ и „Управление на здравните грижи” се определя с решение на Академичния съвет на МУ – Плевен.

Чл. 33. (1) За специалността „Управление на здравните грижи” – редовно и задочно обучение, ОКС „Бакалавър”, могат да кандидатстват лица, които:

1. имат завършен медицински колеж или придобито по-рано полувисше медицинско образование;

2. имат българско гражданство;

3. са чужденци, постоянно пребиваващи в страната.

(2) За специалността „Управление на здравните грижи”, ОКС „Магистър” след придобита ОКС „Бакалавър” по същата специалност, могат да кандидатстват лица, които:

1. имат завършена бакалавърска степен по специалност „Управление на здравните грижи” и успех от дипломата не по-нисък от добър 4.00;

2. имат българско гражданство;

3. са чужденци, постоянно пребиваващи в страната.

(3) За специалността „Управление на здравните грижи” ОКС „Магистър” след придобита специалност „Медицинска сестра” и „Акушерка”, ОКС „Бакалавър”, или една от специалностите „Социални дейности”, „Социална педагогика”, „Социален мениджмънт” или „Здравен мениджмънт” и базово образование по „Здравни грижи”, ОКС „Бакалавър”, могат да кандидатстват лица, които:

1. притежават диплома по изброените по-горе специалности с успех не по-нисък от добър 4.00;

2. имат българско гражданство;

3. са чужденци, постоянно пребиваващи в страната.

(4) За специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт”, ОКС „Магистър”, могат да кандидатстват лица, които:

1. имат завършена магистърска степен по специалност „Медицина”, „Стоматология”, „Фармация”, „Икономика”, „Право”, „Психология” и др. с успех от дипломата не по-нисък от добър 4.00.

2. имат българско гражданство;

3. са чужденци, постоянно пребиваващи в страната.

Чл. 34. Кандидат-студентите подават следните документи:

1. Заявление до Ректора на МУ – Плевен.

2. Диплома (оригинал) за завършено образование според изискванията за специалността, за която се кандидатства.

3. Копие от диплома за завършено средно образование

4. Мотивационно писмо за специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт”, ОКС „Магистър”.

5. Квитанция за платена такса за участие в кандидатстудентския конкурс, съгласно Постановление на МС или документ, удостоверяващ наличие на обстоятелствата по чл. 9 ал. 2. Таксата се заплаща в касата на МУ – Плевен преди подаване на документите.

Чл. 35. Конкурсни изпити за бакалавърската програма по специалност „Управление на здравните грижи”, редовна и задочна форма на обучение:

(1) Кандидат-студентите за бакалавърска степен полагат писмен и устен конкурсен изпит по „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

(2) Писменият изпит има обща продължителност 2 часа. Тестът е съставен по темите от програмата за подготовка за конкурса (*Приложение 5*) и се попълва в специално разработена форма (*Приложение 6 и 6А*).

(3) Устният изпит-интервю включва: устен отговор на един въпрос от програмата по социална медицина и разговор с кандидата за професионалните му планове.

(4) Устният изпит се провежда според обявения график след писмения, от комисия от трима хабилиитирани преподаватели.

(5) Кандидатите са задължени да се информират по телефона (или лично по предварително изнесени списъци) за точния ден на явяване на устен изпит. Явяването пред комисията в рамките на изпитния ден е по предварително обявен график по реда на входящите номера на кандидатите.

Чл. 36. Проверка и оценка на конкурсните работи.

(1) Писмените работи на кандидат-студентите се проверяват от изпитна комисия, назначена със заповед на Ректора на МУ, в определени за целта зали. Конкурсните работи не могат да се изнасят от залите.

(2) Тестовите по социална медицина и здравен мениджмънт съдържат 30 въпроса. При минимален брой правилни отговори 18 (60 %) оценката е среден 3.00. За всеки правилен отговор над ниво 60% кандидатът получава по 0.25.

(3) Всеки тест се проверява от двама независими преподаватели, съставят се протоколи и след сравняването им, в горния десен ъгъл на теста, се означава броят на верните отговори и съответстващата на тях оценка.

(4) В 2-дневен срок от обявяване на резултатите от писмения изпит кандидат-студентът има право да види теста си лично.

(5) Преразглеждане и преоценяване на писмени работи не се допуска.

(6) Оценката от устния изпит е средна аритметична от оценките на тримата членове на комисията, които водят отделни протоколи и оценяват всеки кандидат с точност до 0.25.

(7) Състезателният бал е равен на сумата от оценката от теста, оценката от устния изпит и средния успех от дипломата за завършена предходна образователно-квалификационна степен /според изискванията за специалността/. Максималният бал е 18.00.

(8) Класирането се извършва според бала на кандидатите в низходящ ред съобразно желаната форма на обучение до изчерпване на местата по държавна поръчка.

(9) Кандидатите, класирани с еднакъв бал на последното място от утвърдения брой места държавна поръчка за специалността, се подреждат по низходящ ред, съгласно следните критерии: оценка от устния изпит, оценка от теста, среден успех от дипломата за завършено образование, според изискването за специалността.

Чл. 37. (1) Приемът на студенти в магистърска програма по специалност “Управление на здравните грижи” след придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър” по същата специалност се провежда чрез писмен изпит-тест по „Управление на здравните грижи”.

(2) Писменият изпит има обща продължителност 2 часа и се състои от тест, обхващащ целия материал от програмата за подготовка за конкурса (**Приложение 7**) и се попълва в специално разработена форма (**Приложение 6 и 6А**)

(3) Писмените работи на кандидат-студентите се проверяват от изпитна комисия, назначена със заповед на Ректора на МУ в определени за целта зали. Конкурсните работи не могат да се изнасят от залите.

(4) Тестът по „Управление на здравните грижи” съдържа 30 въпроса. При минимален брой правилни отговори 18 (60 %) оценката е среден 3.00. За всеки правилен отговор над ниво 60% кандидатът получава по 0.25.

(5) Всеки тест се проверява от двама независими преподаватели, съставят се протоколи и след сравняването им, в горния десен ъгъл на теста, се означава броят на верните отговори и съответстващата на тях оценка.

(6) В 2-дневен срок от обявяване на резултатите от писмения изпит кандидат-студентът има право да види писмената си работа лично.

(7) Преразглеждане и преоценяване на писмени работи не се допуска.

(8) Състезателният бал е равен на сумата от оценката от теста и средния успех от дипломата за бакалавърска степен по „Управление на здравните грижи”. Максималният бал е 12.00.

(9) Класирането по държавна поръчка се извършва според бала на кандидатите по низходящ ред до изчерпване на местата, след което класирането продължава по низходящ ред в платена форма на обучение. Кандидатите, класирани с еднакъв бал на последното място от утвърдения брой по държавна поръчка, се подреждат по низходящ ред, съгласно следните критерии: оценка от теста, оценка от дипломата за бакалавърска степен.

Чл. 38. Приемът на студенти за обучение по специалност „Управление на здравните грижи” на образователно-квалификационна степен „Магистър” след придобита специалност „Медицинска сестра” и „Акушерка” на ОКС „Бакалавър” и една от специалностите „Социални дейности”, „Социална педагогика”, „Социален мениджмънт” или „Здравен мениджмънт” и базово образование по „Здравни грижи” на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” се провежда чрез писмен конкурсен изпит по „Социална медицина и здравен мениджмънт”.

(1) Писменият изпит е под формата на тест, съставен по обявената в Справочника програма за конкурса (**Приложение 5**), който се попълва в специално разработена форма (**Приложение 6 и 6А**).

(2) Оценяването на теста се извършва по критериите, посочени в чл. 36, ал. 2

(3) Състезателният бал е равен на сумата от средния успех от дипломата за ОКС “Бакалавър” и оценката от теста. Максималният бал е 12.00.

(4) Класирането по държавна поръчка се извършва според бала на кандидатите по низходящ ред до изчерпване на местата, след което класирането продължава по низходящ ред в платена форма на обучение. Кандидатите, класирани с еднакъв бал на последното място от утвърдения брой по държавна поръчка, се подреждат по низходящ ред, съгласно следните критерии: оценка от теста, оценка от дипломата за бакалавърска степен.

Чл. 39. Конкурсен изпит за магистърска програма по специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт”:

(1) Кандидат-студентите за магистърска програма по специалност “ Обществено здраве и здравен мениджмънт” полагат устен конкурсен изпит-интервю по социална медицина и здравен мениджмънт по програма, включваща актуални проблеми на реформата на здравеопазването в Р

България (**Приложение 8**).

(2) Устният изпит-интервю се провежда от комисия от трима хабилитирани преподаватели със специалност “Социална медицина и здравен мениджмънт”.

(3) Устният изпит-интервю се провежда върху два въпроса от програмата по социална медицина, обявявана ежегодно в Справочника за кандидат-студенти и допълнителни въпроси за мотивацията, въз основа на подаденото от кандидата мотивационно писмо.

(4) Оценката от устния изпит е средна аритметична от оценките на тримата членове на комисията, които водят отделни протоколи и оценяват всеки кандидат с точност до 0.25.

(5) Състезателният бал е равен на сумата от средния успех от дипломата за образователно-квалификационна степен „Магистър” и оценката от устния изпит-интервю. Максималният бал е 12.00.

Чл. 40. Информация за оценки от конкурсни изпити и хода на съответните класирания може да се получи по телефона на Техническата комисия или на Интернет-страницата на Университета. Работното време на Техническата комисия се посочва в ежегодно издавания Справочник за кандидат-студенти.

Чл. 41. При записване на новоприетите студенти за специалностите „Управление на здравните грижи” и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ се прилагат следните документи:

1. Диплома за завършена ОКС според изискванията за специалността;
2. Копие от диплома за завършено средно образование;
3. Автобиография;
4. Медицинско удостоверение, издадено от личния лекар;
5. Удостоверение от Психодиспансера по местоживеене, че лицето не се води на отчет;
6. Снимки – формат 3.5/4,5 - 5 броя;
7. Документи за записване по образец (получават се на място при записване);
8. Лична карта;
9. Ако в документа за самоличност и дипломата за съответната ОКС има различие в имената, се попълва декларация за тяхната идентичност;
10. Документ за платена такса за първия семестър;
11. Платена такса за документи на студента.

Раздел 4

ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ”, „ОПАЗВАНЕ И КОНТРОЛ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ”, „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА” И “АКУШЕРКА”, ОКС „БАКАЛАВЪР”

И

“МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ”, “РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”, “СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ” И „ПОМОЩНИК-ФАРМАЦЕВТ”, ОКС „ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”

Чл. 42. За посочените специалности в МУ – Плевен могат да кандидатстват български и чуждестранни граждани – мъже и жени, които:

а/ са завършили средно образование, даващо им право да продължат обучението си във висше училище;

б/ не са лишени от свобода, поради изтърпяване на присъда към началото на учебната година;

в/ са загубили студентските си права и кандидатстват за тяхното възстановяване (не повече от 3 години след отстраняване). Те представят уверение от студентските канцеларии към съответните основни звена.

Чл. 43. Български граждани, завършили средно образование в чужбина, кандидатстват с диплома, призната от експертна комисия към РИО по местоживееене, съгласно Наредба № 2 от 14.04.2003 г. за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави.

Когато в дипломата на българските граждани за завършено средно образование няма оценка, която участва в образуването на състезателния бал, кандидатите полагат изпит по този учебен предмет в средно училище, определено от РИО.

Чл. 44. Чуждестранни граждани, постоянно пребиваващи в Р България, могат да кандидатстват за обучение по условията и реда за кандидатстване на български граждани, ако отговарят на изискванията на чл. 11, ал. 2 и 3 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България.

Чл. 45. Не се допускат да кандидатстват:

1. Лишените от свобода, поради изтърпяване на присъда към началото на учебната година.
2. Чужденци, временно пребиваващи в Република България.
3. В специалност „Рентгенов лаборант” не могат да кандидатстват и се обучават лица, при които са налице заболявания, посочени в Приложение 3 на Наредба № 29/16.09.2005 г. за здравните норми и изисквания при работа в среда на йонизиращи лъчения – чл.10.

Чл. 46. (1) Кандидат-студентите подават следните документи:

1. Заявление до Ректора на Медицински университет – Плевен.
2. Копие на диплома за завършено средно образование. Ако в дипломата за средно образование няма изчислен среден успех, се представя служебна бележка от средното училище с тези данни.

3. Документ за внесена такса за участие в конкурса.

4. Документ, удостоверяващ наличие на обстоятелства по чл. 9 ал. 2.

(2) При подаване на документите кандидатите представят още:

1. Оригинал на дипломата за средно образование. След сверяване на оригинала с копието, оригиналът се връща на кандидата.

2. Документ за самоличност.

3. Ако в документа за самоличност и дипломата за средно образование има различие в имената, се попълва декларация за тяхната идентичност.

(3) Студентите, желаещи да възстановят студентските си права в МУ – Плевен, представят уверение от съответната студентска канцелария.

(4) Подадените документи важат за кандидатстване едновременно за всички възможни специалности, при условие, че са записани в подаденото заявление.

(5) След определените срокове за подаване на документи за кандидатстване заявления не се приемат. Не се допускат промени в състезателния картон при вече подадени документи.

(6) Документите се подават в Медицински университет – Плевен, в оторизираните бюра за прием на документи: лично, чрез друго лице, подписани от кандидата и с личната му карта, или онлайн – през модула за кандидат-студенти в сайта на университета.

Списъкът с оторизираните бюра е приложен в Справочника за кандидат-студенти **/Приложение 10/**. Указания за кандидатстване онлайн се публикуват на сайта на университета преди сроковете за подаване на документи за предварителната и редовната сесии.

(7) Кандидатите, при които са налице обстоятелства, даващи им право на специални облекчения съгласно чл. 68, ал. 3, т. 2 от Закона за висшето образование, подават документи само лично в МУ – Плевен.

(8) Не се приемат и обработват заявления, към които не са приложени всички необходими документи или са попълнени неточно и нечетливо.

Чл. 47. В заявлението кандидат-студентът подрежда специалностите от този раздел по реда, по който желае да бъде класиран.

Чл. 48. (1) Датите на конкурсните изпити се обявяват ежегодно в Справочника за кандидат-студенти.

(2) Залите за провеждане на изпита и разпределението на кандидатите се обявяват в деня преди изпита.

(3) Не се допуска участие в класирането за местата по държавна поръчка с оценка от изпит, положен в друго висше училище.

Чл. 49. (1) Кандидат-студентите са задължени да се явяват на конкурсния изпит с талона с входящия си номер и лична карта, съгласно обявения график, като преди датата на изпита те следва да са се осведомили в коя зала са разпределени.

(2) В деня на изпита кандидат-студентът е длъжен да заеме определеното му място от 7:00 до 7:30 часа.

(3) Вариантът на конкурсния тест се изтегля лотарийно в деня на провеждането на изпита в присъствието на кандидатите.

(4) Кандидатите, които са се явили на конкурсен изпит след обявяване на неговото начало, не се допускат до участие.

(5) Не се разрешава явяването в друга зала и сграда, освен в посочената при разпределението.

(6) Продължителността на изпита е 2 часа. След изтеглянето на варианта на теста, същият се размножава и се предоставя на всеки кандидат-студент.

(7) Изпитът е анонимен и резултатът от него се признава само за годината, в която е положен.

(8) Кандидатът няма право да поставя върху писмената работа писмени или други знаци, нарушаващи неговата анонимност.

(9) При провеждането на изпита могат да се използват само химикалки със син цвят. Всякакви други предмети (учебници, записки, програми, мобилни телефони и др.) се оставят на определено от квестора на залата място и се получават обратно след приключване на изпита.

(10) При опит за нарушаване на анонимността или преписване, внасяне в залата на неразрешени средства за комуникация или други действия, смущаващи нормалното протичане на изпита, писмената работа на кандидата се анулира, а по-нататъшното му участие в конкурса се прекратява.

(11) При неволно нарушаване на анонимността, установено от кандидата или квестор в залата, съответният лист се унищожава и на кандидата се предоставя друг лист или плик.

(12) Разрешено е да се прави чернова на допълнителни листове, които не се поставят в белия плик при предаване на писмената работа на комисията.

(13) Кандидатът предава писмената си работа на председателя на квесторната комисия, който в негово присъствие проверява талона с входящия номер. Кандидатът сам запечатва малкия плик и изчаква запечатването на големия плик с писмената работа от квестора.

(14) Разрешава се временно напускане на залите от кандидатите само с придружител – служебно лице.

(15) След предаване на писмената си работа кандидатът е длъжен да напусне залата и сградата.

Чл. 50. (1) Кандидатите, завършили средно образование преди 2008 г., полагат конкурсен изпит под формата на тест по биология по обявената в **Приложение 4** програма.

(2) Състезателният бал за тези кандидати се формира от средния успех от дипломата за средно образование, оценката по български език и литература и удвоената оценка от теста. При наличие в дипломата на оценки по български език и литература от зрелостен изпит и средна оценка от курса на обучение, балообразуваща е оценката от зрелостния изпит. Максималният бал е 24.

Чл. 51. (1) Кандидатите, завършили средно образование с полагане на държавен зрелостен изпит по биология, не полагат конкурсен изпит за посочените в този раздел специалности.

(2) Състезателният бал за кандидатите по ал.1 се образува от средния успех от дипломата за средно образование, оценката от държавния зрелостен изпит по български език и литература и удвоената оценка от държавния зрелостен изпит по биология. Максималният бал е 24.

(3) Ако кандидатът желае, независимо че е положил държавен зрелостен изпит по биология, да се яви на тест по биология, същият участва в класирането с по-високата оценка, като балообразуването се извършва като се сумират средният успех от дипломата за средно образование, оценката от държавния зрелостен изпит по български език и литература и удвоената по-висока оценка, с която кандидатът участва в класирането. Максималният бал е 24.

Чл. 52. (1) Кандидатите, завършили средно образование след 2008 г. без държавен зрелостен изпит по биология, могат да кандидатстват за специалностите от настоящия раздел, чрез полагане на конкурсен изпит под формата на тест по биология по обявената в **Приложение 4** програма.

(2) Състезателният бал на тези кандидати се образува от средния успех от дипломата за средно образование, оценката от държавен зрелостен изпит по български език и литература и удвоената оценка от теста. Максималният бал е 24.

Чл. 53. (1) Лауреатите на национални и международни олимпиади по биология, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата, участват във формирането на състезателния бал с оценка 6.00.

(2) Кандидатите, получили оценка отличен (от 5,50 до 5,99) от националния кръг на олимпиадата по биология, участват с нея във формирането на състезателния бал.

Чл. 54. Конкурсният изпит-тест по биология се провежда по програма, утвърдена от МУ – Плевен и съобразена с изучавания в средните училища учебен материал.

Чл. 55. (1) Тестът включва 30 въпроса. Двадесет и осем са от типа множествен избор. Последните два въпроса са отворени.

(2) Всеки тест се проверява от двама независими преподаватели, съставят се протоколи и след сравняването им, в горния десен ъгъл на теста се означава броят на верните отговори и съответстващата на тях оценка.

(3) В двудневен срок от обявяване на резултатите, по определен от Техническата комисия график, кандидат-студентите имат право срещу документ за самоличност да идентифицират писмената си работа.

(4) Преразглеждане и преоценяване на писмени работи не се допуска.

Чл. 56. Информация за оценки от конкурсни изпити и хода на съответните класирания се публикува на Интернет-страницата на Университета.

Чл. 57. (1) Класирането на кандидатите за всички специалности се извършва по реда на състезателния бал, като водещ критерий е балът и след това редът на посочената специалност.

(2) В процеса на класирането незаетите места от едната категория /мъже и жени/ се прехвърлят в другата.

(3) Кандидатите, класирани с еднакъв бал на последното място от утвърдения брой за специалността, се подреждат по низходящ ред съгласно следните допълнителни критерии: оценката от теста по биология или от държавния зрелостен изпит по биология, (в зависимост от това с коя оценка участва кандидатът), средният успех от дипломата, оценката от дипломата по биология от курса на обучение. Кандидати над утвърдения предварително брой не се приемат.

(4) Кандидати по условията на чл. 68, ал. 3, т. 2-5 от ЗВО – инвалиди с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военноинвалиди, кръгли сираци и майки с три и повече деца, се класират след успешно положени конкурсни изпити. За тях на първо класиране се определя по едно място за категориите жени/мъже в рамките на утвърдения брой студенти за специалността, като кандидатите се състезават помежду си. Некласираните в рамките на определените квоти, се състезават на общо основание.

(5) Кандидати по условията на чл. 68, ал. 3, т. 6 (близнаци), когато са кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление и успешно са издържали изпита, се

класират в рамките на утвърдения брой места за специалността, когато единият от тях е приет. Предимството е в сила за първата специалност, в която е класиран близъкът с по-висок бал.

Чл. 58. (1) Кандидатите, загубили студентските си права в МУ – Плевен (до 3 години след отстраняването им), задължително се явяват на конкурсен изпит и след успешното му полагане се приемат за обучение по същата специалност, в курса, в който са прекъснали обучението си. Те се класират извън държавната поръчка.

(2) Кандидатите, приети предходни години за обучение на собствена издръжка по реда на чл. 21, ал. 2 на Закона за висшето образование, могат да кандидатстват отново. В случай, че са положили успешно всички семестриални изпити по учебен план до момента и се класират на общо основание, подават заявление до декана /директора на факултета/колежа за признаване на периода на обучение и преминават в съответния курс държавна поръчка. Освободеното от тях място се заема при следващо класиране.

Чл. 59. (1) Приетите студенти се записват в срок, указан в Справочника за кандидат-студенти. Лицата с трайни увреждания и намалена работоспособност се записват след като се запознаят със списъка на заболяванията, при които не се препоръчва обучение в МУ – Плевен.
/Приложение 9/

(2) Класираните кандидати трябва да се запишат за студенти по специалността, за която са класирани, в указания срок . В противен случай се считат за отказали се и отпадат от участие в следващо класиране.

(3) Студентите, записали се в специалност, посочена от тях на второ или следващо място, участват автоматично в следващо класиране по по-предна желана от тях специалност и, при наличие на достатъчно висок състезателен бал при следващи класирания, биват автоматично записани в по-желаната специалност.

(4) При отказ от прекласиране, при записването си, студентът подава заявление, удостоверяващо желанието му.

(5) Неприетите кандидати участват автоматично до трето класиране по низходящ ред на бала, без да заявяват желанието си за това. След трето класиране попълването на свободните места става след задължително подаване на заявление в МУ – Плевен. Заявлението, по образец, публикуван на сайта, се подава лично в университета или по електронна поща или факс.

(6) След изтичане на сроковете за записване, незаетите места се попълват от останалите кандидати по низходящ ред на бала им и по реда на посочените от тях специалности.

Чл. 60. При записването си приетите студенти представят:

1. Документ за самоличност (лична карта);
2. Диплома за завършено средно образование – оригинал и копие;
3. Медицинско удостоверение, издадено от личния лекар;
4. Удостоверение от Районния психодиспансер (по местоживеене), че лицето не се води на отчет;
5. Снимки - 5 броя, формат 3,5/4,5;
6. Комплект документи за записване на новоприети студенти /закупува се от Университета/;
7. Документ за внесена семестриална такса за обучение;
8. Окончателното записване в специалност „Рентгенов лаборант” става с карта за предварителен медицински преглед, извършен в Националния център по радиобиология и радиационна защита – гр. София.

Раздел 5

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Кандидат-студент, представил документи с невярно съдържание, попълнил неверни данни в кандидатстудентските документи, с цел да заблуди приемната комисия или

ръководството на Университета, се отстранява от участие в конкурса. Ако нарушението се открие след като бъде приет, то студентът се отстранява, независимо от курса на обучение. При тези случаи се уведомява прокуратурата за търсене на наказателна отговорност.

§ 2. Кандидатите имат право да получават от МУ – Плевен удостоверения за оправдаване на ползвания от тях отпуск за явяване на конкурсни изпити и за резултатите от тях.

§ 3. На записалите се студенти, които желаят да се отпишат преди началото на учебната година, се възстановява 80 % от внесената такса за обучение.

§ 4. Писмените работи на кандидатите и протоколите с техните оценки се съхраняват в МУ – Плевен до три години след провеждането на конкурсните изпити.

§ 5. Кандидатите са длъжни да спазват посочените в графика дати за конкурсния изпит и да проверяват изнесената информация за класиранията и записванията.

§ 6. В МУ – Плевен могат да кандидатстват за студенти и чуждестранни граждани. Те се обучават на собствени разноски, освен в случаите, когато са приети на основание на спогодби между Р България и друга държава или са граждани на ЕС, приети при реда и условията на българските граждани в рамките на утвърдените с решение на МС бройки. Приемът на чуждестранни граждани се основава на Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България.

§ 7. Заявления и сигнали по кандидатстудентски въпроси се подават до Ректора на Университета в срок до 25 август всяка година. Ректорът взема решение по тях в съответствие със Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България и Правилника за устройството и дейността на МУ – Плевен в срок до 1 септември.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият правилник се издава на основание чл. 21, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 68, ал. 1, т. 2 от Закона за висшето образование.

§ 2. Правилникът влиза в сила след приемането му от АС (Протокол №19/02.12.2014 г.) и обявяването му в заповед № 211/04.02.2015 г. на Ректора на МУ – Плевен.

Приложение 1

ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНИ КОНКУРСНИ ИЗПИТИ В МУ – ПЛЕВЕН ЗА УЧЕБНАТА 2015/2016 Г.

Приемен изпит по **биология за специалност „Медицина”** – 05.04.2015 г.

Приемен изпит по **химия за специалност „Медицина”** – 18.04.2015 г.

Приемен изпит **тест по биология за специалностите с ОКС „Бакалавър” и „Професионален бакалавър”** – 04.04.2015 г.

Подаване на документи: 23.03 – 31.03.2015 г. в МУ – Плевен или онлайн.

Работно време на Техническата комисия в МУ - Плевен: от понеделник до събота: 8.30 – 17.00 ч.

Кандидатите, положили успешно предварителни изпити, подават и **документи за участие в класирането** в сроковете, посочени в таблицата за редовната сесия.

За справки и информация:

тел.: 064/884 130 – Учебен отдел;

тел.: 064/884 237 – Факултет „Обществено здраве”; Адрес: Плевен, бул. “Русе”3 (срещу х-л “Балкан”), етаж 3, Студентска канцелария.

тел.: 064/884 155 и 064/884-156 – Факултет „Здравни грижи”; Адрес: Плевен, бул. “Русе” 38, (срещу х-л “Балкан”), етаж 3, Студентска канцелария.

тел.: 064/884 142 – Медицински колеж. Адрес: Плевен, бул. “Русе” 38 (срещу х-л “Балкан”), етаж 4, Студентска канцелария.

Транспорт: От ж.п. гара и автогара – тролейбуси № 5 и 9, спирка Медицински университет, хотел “Балкан”.

ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСНИ ИЗПИТИ В МУ – ПЛЕВЕН ЗА УЧЕБНАТА 2015/2016 Г. – РЕДОВНА СЕСИЯ

Специалност, ОКС и форма на обучение	Подаване на документи	Приемен изпит	Дата на изпита
Медицина – магистър, редовно обучение	17/06 - 28/06/2015	Биология	01/07/2015
		Химия	08/07/2015
Медицинска рехабилитация и ерготерапия – бакалавър, редовно обучение; Опазване и контрол на общественото здраве - бакалавър, редовно обучение; Медицинска сестра – бакалавър, редовно обучение; Акушерка – бакалавър, редовно обучение;	17/06 - 28/06/2015	Тест по биология	27/07/2015
Медицински лаборант - професионален бакалавър, редовно обучение; Рентгенов лаборант - професионален бакалавър, редовно обучение; Социални дейности – професионален бакалавър, редовно обучение; Помощник- фармацевт – професионален бакалавър, редовно обучение.	20/07 - 23/07/2015		
Управление на здравните грижи – бакалавър, редовно и задочно обучение	16/02 - 17/07/2015	Писмен изпит - тест	21/07/2015
		Устен изпит	24/07/2015
Управление на здравните грижи – магистър, задочно обучение	16/02 - 17/07/2015	Писмен изпит -тест	21/07/2015
Обществено здраве и здравен мениджмънт – магистър, задочно и дистанционно обучение	16/02 - 17/07/2015	Устен изпит-интервю	23/07/2015

Приложение 2

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА”**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

Биология, учебник за 8 клас, Василий Ишев и съавтори, 2001-2004 г. и 2009 г., изд. “Просвета”, София

Тъкани. Кожа. Опорно-двигателна система. Скелет. Кости и свързване на главата. Скелет. Кости и свързване на туловището и крайниците. Скелетни мускули. Сърдечно-съдова система. Вътрешна течна среда на организма. Кръв. Сърце и кръвоносни съдове. Сърдечна дейност. Храносмилателна система. Устройство и функции на устата, гълтача, хранопровода и стомаха. Устройство и функции на червата. Храносмилателни жлези. Отделителна система. Устройство и функции на отделителната система. Дихателна система. Устройство и функции на дихателните органи. Полова система. Полови органи. Нервна система. Устройство и функции на нервната система. Гръбначен мозък. Устройство и функции на главния мозък. Вегетативна нервна система. Анализатори. Обща сетивност. Зрителна система. Слухова система. Вкус и обоняние. Ендокринна система. Устройство, функции и нарушения на жлезите с вътрешна секреция.

Биология и здравно образование – ЗП, учебник за 9. клас, Огнян Димитров и съавтори, 2001-2004 г., изд. “Булвест 2000”, София

Белтъци. Полипептидни вериги. Структура и свойства на белтъците. Биологични катализатори – ензими. Ензимната активност зависи от много фактори. Нуклеинови киселини. Дезоксирибонуклеинови киселини. Рибонуклеинови киселини. Вирусите – на границата между живото и неживото. Вируси – причинители на заболявания. Прокариотни клетки – строеж и функции. Устройство на еукариотните клетки. Обмяна на вещества между клетката и околната среда. Поемане на частици и отделяне на секрети от клетката. Осигуряване на клетката с енергия. Осигуряване на клетката с програма за съществуване. Хромозоми – носителите на клетъчната програма. Разграждане на хранителните вещества в клетката. Биологично окисление. Окислително фосфорилиране. Репликация – биосинтеза на ДНК. Транскрипция – биосинтеза на РНК. Транслация – биосинтеза на белтъци. Клетъчно делене. Митоза. Мейоза.

Биология и здравно образование – ЗП, учебник за 10 клас, Петър Попов и съавтори, 2001-2004 г., изд. “Просвета”, София

Монохбридно кръстосване. Дихибридно и анализиращо кръстосване. Закони на Мендел. Взаимодействие на гените. Взаимодействие на алели на един ген (алелни взаимодействия). Взаимодействие между алели на различни гени (неалелни взаимодействия). Изменчивост. Модификационна изменчивост. Генотипна изменчивост. Наследствени болести при човека. Размножаване при животните и човека. Индивидуално развитие.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ТАБЛИЦИ: 1 и 2

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ФИГУРИ: 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.6, 1.2.8, 1.2.9, 1.2.10, 1.2.11., 1.2.16, 1.2.21., и 1.3.3.

Биология и здравно образование – ЗП, учебник за 10 клас, Огнян Димитров и съавтори, 2001-2006 г., изд. “Булвест 2000”, София

Генетика на пола. Свързано унаследяване и кросинговър. Имунологични механизми на хомеостазата.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ФИГУРИ: 2.17Б, 2.21 и 2.22. (2001-2003 г.), 2.17Б, 2.21 (2006 г.)

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Всички други одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за обучение в 8, 9 и 10 клас (задължителна и профилирана подготовка).

ФОРМАТ НА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ

Кандидатстудентският изпит по биология е писмен с **продължителност 5 часа**. Състои се от две части:

- Разработване на въпрос върху учебния материал за 10 клас от посочената програма.
- Решаване на два теста, първият - съобразен с учебния материал за 8 клас, а вторият - съобразен с учебния материал за 9 клас, изучаван в СОУ и посочената в програмата за конкурсния изпит по биология за специалност „Медицина”.

МЕТОДИЧНИ УКАЗАНИЯ

1. Развиване на въпрос от материала за 10 клас.

Въпросът да бъде изложен изчерпателно, задълбочено и с разбиране в рамките на учебната програма. В писмената работа да личи умението на кандидата да си служи точно и свободно с учебния материал.

При разработване на въпроса не се изисква да се отговаря на въпросите и задачите вътре в урока. Не се изисква да се отговаря на „Въпроси и задачи” след урока.

При разработване на въпроса да личи, че кандидат-студентът знае основните биологични закономерности и теоретични постановки, че умее да изяснява с разбиране законите на живата природа, да съпоставя фактите и явленията и да прави съответните изводи и обобщения.

При разглеждане на работите да се има предвид следното:

- А. Вярно, точно и последователно предаване на фактическия материал;
- Б. Анализ на фактите и изтъкване на важните елементи от изложението;
- В. Логичност и съгласуваност между изводите и основното съдържание;
- Г. Подкрепяне на изложението с подходящи обобщения, изводи и схеми;
- Д. При окончателното оформяне на оценката да се има предвид, освен общата биологична култура на кандидата, и неговата езикова култура.

2. Решаване на две тестови комбинации от въпроси по учебния материал за 8 и 9 клас.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ТЕСТОВЕТЕ

В тестовете се съдържат въпроси с различна трудност от различни типове, върху материала от 8 и 9 клас на средното училище.

Първите 10 въпроса във всеки от двата теста имат по **4 отговора**, като **само един от тях е верен**. Избраният за верен се отбелязва с кръстче в таблица в началото на специален лист за отговори. Кандидат-студентът трябва да избере отговор за всеки въпрос. В тази група въпроси не се допуска липса на отговори. Не се допуска маркиране на повече от един отговор на въпрос. При наличие на два отговора за един въпрос не се отчита точка за кандидат-студента, дори единият от отговорите да е верен.

Втората група от 10 въпроса имат отново по **4 отговора**, означени с 1, 2, 3, 4, като отговарящият трябва да избере **комбинация от верни отговори**. Комбинацията, избрана за вярна, се отбелязва с кръстче в таблицата в листа за отговори. В тази група въпроси не се допуска въпрос без отговори. Не се допуска маркиране на повече от един отговор на въпрос. При наличие на два отговора за един въпрос не се отчита точка за кандидат-студента.

Третата група от 10 въпроса е **разнородна** и включва такива от типа: посочете вярното твърдение; поставете означения на фигурата; попълнете таблицата; отбележете функционално свързаните понятия; посочете грешките в текста и ги поправете; попълнете пропуснатите думи в текста. **В края на тази група има отворени въпроси**, изискващи кратък отговор в свободен текст, в обем, съобразен с обема на текста в указания в програмата учебник. На тези въпроси се отговаря отново върху листа за отговори на специално обозначени за това места. При липса на достатъчно място отговорът се дописва на допълнителен лист с ясно обозначаване на въпроса, за който се отнася допълнението.

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ХИМИЯ
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА“**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

I. ТЕОРЕТИЧНА И НЕОРГАНИЧНА ХИМИЯ

1. СТРОЕЖ НА АТОМА. Атомно ядро, изотопи и изобари. Основни характеристики на електрона: електронен облак, електронна плътност, атомна орбитала, състояние на електрона в атома, квантови числа. Групиране на атомните орбитали въз основа на квантовите числа. Основни правила при запълване на атомните орбитали с електрони. Основно и възбудено състояние на атома.

2. ПЕРИОДИЧЕН ЗАКОН И ПЕРИОДИЧНА СИСТЕМА НА ХИМИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ. Класическа формулировка на периодичния закон, периоди и групи. Периодичен закон и периодична система от съвременен гледище - формулировка на периодичния закон, електронна конфигурация на атомите, периоди и групи, закономерности при изграждането им. Атомни свойства: атомен и йонен радиус, йонизационна енергия, електронно сродство, електроотрицателност.

3. ХИМИЧНА ВРЪЗКА. Същност на ковалентната връзка. Видове връзки: неполярна и полярна ковалентна връзка; σ - и π -връзки; локализирана и делокализирана връзка; метална връзка; донорно-акцепторна връзка. Характеристика на ковалентната връзка: насищаемост, кратност, полярност и поляризуемост, дължина, здравина /енергия/ на връзката, насоченост на ковалентната връзка: хибридизация с участието на *s*- и *p*-атомни орбитали. Полярни и неполярни молекули. Междумолекулни взаимодействия. Водородна връзка - същност, видове, значение. Йонна връзка и йонни съединения. Валентност и степен на окисление.

4. ТЕРМОХИМИЯ. Същност на термохимията. Топлинни ефекти на химичните реакции. Закони в термохимията. Прилагане на закона на Хес и следствията от него за изчисляване на топлинни ефекти.

5. ОКИСЛИТЕЛНО-РЕДУКЦИОННИ ПРОЦЕСИ. Характеристика на окислителноредукционните процеси, окисление и редукция, окислител и редуктор. Окислителни и редукционни свойства на химичните елементи. Ред на относителната активност на металите, място на водорода в реда на относителната активност. Изравняване на уравненията на окислително-редукционните процеси. Електролизни процеси: определение, електролиза на стопилка на соли, електролиза на водни разтвори на соли.

6. ХИМИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ. Обща характеристика, строеж на атомите и химичен характер на химичните елементи. Прости вещества - състав, строеж, физични и химични свойства на металите и неметалите. Оксиди, хидроксиди, оксокиселини, соли – състав, строеж, видове, физични и химични свойства.

7. СКОРОСТ НА ХИМИЧНИТЕ РЕАКЦИИ. Химична кинетика. Дефиниция за скорост на химичните реакции и начини за нейното изразяване. Зависимост на скоростта от концентрацията, закон за действие на масите. Механизъм на химичните реакции. Зависимост на скоростта на химичните реакции от температурата, активираща енергия, енергетични диаграми.

8. КАТАЛИЗА. Същност, основни понятия. Видове катализа според вида на катализаторите и според вида на системата, която образуват изходните вещества и катализаторът. Механизъм на каталитичното действие. Ензимна катализа.

9. ХИМИЧНО РАВНОВЕСИЕ. Обратимост на химичните реакции. Същност и особености на химичното равновесие, равновесна константа. Фактори, които влияят върху химичното равновесие. Влияние на концентрацията и общото налягане върху химичното равновесие. Влияние на температурата върху равновесната константа. Принцип на подвижното равновесие.

10. РАЗТВОРИ. Дисперсни системи - определение, основни понятия, класификация. Характеристика на истинските разтвори. Същност на разтварянето, разтворимост, фактори, от

които зависи разтворимостта. Моларна концентрация на разтворите. Свойства на разтворите: парно налягане; изменение на температурата на кипене и на замръзване на разтворите; дифузия, осмоза и осмотично налягане.

11. КОЛОИДНО-ДИСПЕРСНИ СИСТЕМИ. Обща характеристика и видове колоидно-дисперсни системи. Получаване и пречистване на колоидно-дисперсни системи. Строеж на колоидните частици на хидрофобните колоиди - примери. Свойства на колоидно-дисперсните системи - кинетични, оптични, електрични. Стабилност на лиофобните колоиди, коагулация и пептизация.

12. ТЕОРИЯ НА ЕЛЕКТРОЛИТНАТА ДИСОЦИАЦИЯ. Електролити и неелектролити. Механизъм /същност/ на електролитната дисоциация при вещества с йонен строеж и с полярни молекули. Степен на електролитна дисоциация, видове електролити в зависимост от степента на електролитна дисоциация, фактори, от които зависи степента на електролитната дисоциация. Силни електролити. Слаби електролити, електролитната дисоциация на слабите електролити като обратим процес и фактори, които влияят върху дисоциацията на слабите електролити. Киселини, основи и соли от гледище на теорията за електролитната дисоциация. Теория на Брьонстед и Лоури за киселини и основи. Дисоциация на водата. Водороден показател. Йонообменни реакции. Хидролиза на соли: характеристика; фактори, които влияят върху хидролизните процеси.

II. ОРГАНИЧНА ХИМИЯ

13. ТЕОРИЯ ЗА СТРОЕЖА НА ХИМИЧНИТЕ СЪЕДИНЕНИЯ. СТРУКТУРНА ТЕОРИЯ. Предпоставки за създаването на структурната теория. Основни положения на структурната теория. Въглеродни вериги и структурни формули. Стереохимична теория. Химичен състав на молекулите: основно и възбудено състояние на въглеродния атом, типове хибридизация с участието на въглероден атом - примери. Изомерия - структурна и пространствена.

14. АЛКАНИ, АЛКЕНИ, АЛКИНИ. Хомоложен ред, наименования, изомерия, строеж, физични и химични свойства. Получаване.

15. АРЕНИ. Бензен - строеж, физични и химични свойства. Хомолози на бензена, изомерия, физични и химични свойства. Получаване на бензен и хомолози на бензена.

16. ХИДРОКСИЛНИ ПРОИЗВОДНИ НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ. АЛКОХОЛИ И ФЕНОЛИ. Определение, класификация, наименования, изомерия. Наситени едновалентни и многовалентни алкохоли и феноли - строеж, физични и химични свойства. Получаване.

17. КАРБОНИЛНИ ПРОИЗВОДНИ НА ВЪГЛЕВОДОРОДИТЕ. АЛДЕХИДИ И КЕТОНИ. Определение, класификация, хомоложни редове, наименования, изомерия. Сравнително разглеждане на строежа, физичните и химичните свойства на наситените моноалдеhide и монокетони. Получаване.

18. КАРБОКСИЛНИ КИСЕЛИНИ. Определение, класификация, наименования. Хомоложен ред на мастните наситени монокарбоксилни киселини. Изомерия, строеж, физични свойства, химични свойства и получаване на мастни и ароматни карбоксилни киселини.

19. ВЪГЛЕХИДРАТИ. Обща класификация. Монозахариди - определение, строеж и свойства на глюкоза, строеж и свойства на фруктоза. Дизахариди - определение, строеж и свойства на захароза. Полизахариди - определение, строеж и свойства на нишесте, строеж и свойства на целулоза.

20. АМИНИ. Определение, класификация, наименования, строеж, физични и химични свойства. Получаване.

21. АМИНОКАРБОКСИЛНИ КИСЕЛИНИ. Определение, видове, наименования, изомерия, строеж, физични и химични свойства. Значение на аминокиселините.

ЛИТЕРАТУРА:

7 клас. Химия и опазване на околната среда, ЗП, Г. Близнаков и колектив, 2008 – 2013, “Просвета - София” АД.

8 клас. Химия за 8 клас, Л. Боянова, Р. Манева, Е. Цифутин., изд. 1991 и стереотипни издания, “Просвета – София”, АД.

9 клас. Химия и опазване на околната среда, ЗП и ПП, Ст. Манев и колектив, 2001 – 2013, “Просвета - София”, АД.

10 клас. Химия и опазване на околната среда, ЗП и ПП, Ст. Манев и колектив, 2001 – 2013, “Просвета – София” АД.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Всички одобрени от МОН действащи учебници по химия за обучение в 7, 8, 9 и 10 клас (ЗП и ПП).

ФОРМАТ НА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО ХИМИЯ

Кандидатстудентският изпит по химия е писмен с **продължителност 4 часа**.

Изпитната програма по химия е съставена въз основа на учебния материал, включен в цитираните учебници, като са взети предвид основни уроци, упражнения, допълнения и задачи.

Кандидатстудентският изпит по химия включва:

1. Един въпрос от I-ви раздел на програмата (I. Теоретична и неорганична химия).
2. Четири задачи от “Помагало по химия за кандидат-студенти” или аналогични на тях - две задачи от „Теоретична и неорганична химия” и две от „Органична химия”.

МЕТОДИЧНИ УКАЗАНИЯ

Обемът на въпроса и задачите е съобразен с времето на конкурсния изпит.

Въпросът и задачите са формулирани въз основа на материала, посочен в темите на изпитната програма.

Теми 1, 2, 4, 6, 8 и 11 са необходими при подготовка на кандидат-студентите за решаване на логическите задачи. Те не се включват в билетите за конкурса, свързани с изпитния въпрос.

При разработката на въпроса и задачите химичните процеси трябва да се изразяват с химични уравнения. По време на изпита е разрешено използването на периодична система на химичните елементи, която е печатно българско издание. Не се разрешава използването на калкулатори. Задачите не са свързани с изчисления или се ограничават до прости аритметични действия.

Общата оценка се основава на отделните оценки на въпроса и задачите, съобразена с тяхната сложност.

Приложение 4

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО БИОЛОГИЯ ЗА БАКАЛАВЪРСКИТЕ ПРОГРАМИ НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ”, „ОПАЗВАНЕ И КОНТРОЛ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ”, „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА”, „АКУШЕРКА”, „МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ”, „РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”, „СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ” И „ПОМОЩНИК-ФАРМАЦЕВТ”

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

Биология, учебник за 8 клас, Василий Ишев и съавтори, 2001-2004 г. и 2009 г., изд. „Просвета”, София

1.Тъкани. Епителна, съединителна и кръвна тъкан. 2. Мускулна и нервна тъкан. 3.Скелет. Кости и свързване на главата. 4.Скелетни мускули. 5.Кръв. 6.Сърце и кръвоносни съдове. 7.Сърдечна дейност. 8.Защитна функция на кръвта. 9.Устройство и функция на дихателните органи. 10.Устройство и функции на червата. Храносмилателни жлези. 11.Устройство и функции на отделителната система. 12.Кожа. 13. Полови органи. 14.Нервна система. Устройство и функции на нервната система. 15.Устройство функции на гръбначния мозък. 16.Устройство и функции на главния мозък: продълговат мозък, мост, малък мозък, среден мозък. 17. Устройство и функции на главния мозък: междинен мозък и краен мозък. 18.Устройство, функции и нарушения на хипофизна и щитовидна жлеза. 19.Зрителна система. 20.Слухова система.

Биология и здравно образование – ЗП, учебник за 9 клас, изд. „Булвест 2000”, 2001-2003 г., Огнян Димитров и съавтори.

1.Взаимодействие между популациите в биоценозата. 2.Белтъци. Полипептидни вериги. 3.Биологични катализатори - ензими. 4.Вируси - причинители на заболявания. 5.Прокариотни клетки - строеж и функции. 6.Осигуряване на клетката с програма за съществуване. 7.Хромозоми - носителите на клетъчната програма. 8.Роля на аденозинтрифосфата (АТФ) в енергетиката на клетката. 9.Клетъчно делене. Митоза. 10. Мейоза.

Забележка: Материалът, който е отпечатан в по-тясна колона с дребен шрифт и е отбелязан с + не е задължителен.

Биология и здравно образование – ЗП, учебник за 10 клас, изд. "Просвета", 2001-2004 г., Петър Попов и съавтори.

1.Монохбридно кръстосване. 2.Дихибридно кръстосване. Закони на Мендел (без анализиращо кръстосване). 3.Взаимодействие на гените. Взаимодействие на алели на един ген (алелни взаимодействия). 4.Генотипна изменчивост. 5.Наследствени болести при човека (Хромозомни болести). 6.Наследствени болести при човека (Молекулни болести). 7.Полово размножаване. 8.Изменчивост и наследственост. 9.Борба за съществуване. 10.Естествен отбор.

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО
„СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ”
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ” - ОКС „БАКАЛАВЪР” И
ЗА ОКС „МАГИСТЪР” (СЪГЛАСНО ЧЛ. 3, АЛ. 2 И 3 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ
ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ – ДВ, БРОЙ 70 ОТ 29 АВГ. 2006 Г.)**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

1. Социалната медицина като наука – развитие, определение, предмет, структура, функции, методи.
2. Здраве и болест. Социални фактори на здравето – развитие на концепциите за здравето, определение и измерения на здравето, детерминанти на здравето. Класификация на социалните фактори. Социално-медицински подход към здравия и болния човек.
3. Обществено здраве – определение и основни индикатори за измерване и оценка.
4. Социологически методи. Въпросникът при социологическото проучване.
5. Анкетен метод и интервю.
6. Социологическо наблюдение и документален метод.
7. Демографски показатели за статика на населението. Възрастова структура.
8. Медико-социални аспекти на раждаемостта и възпроизводството на населението.
9. Медико-социални проблеми на общата смъртност.
10. Медико-социални проблеми на детската смъртност.
11. Медико-социални проблеми на средната продължителност на предстоящия живот.
12. Заболеваемост - основни понятия. Източници и методи за изучаване. Структура и динамика на заболеваемостта. МКБ-10. Заболеваемост с временна нетрудоспособност.
13. Епидемиология на социално-значимите заболявания. Тенденции на заболеваемостта в света. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
14. Рискови фактори за социално-значимите заболявания. Рискови фактори и рисковата констелация на българското население.
15. Здравната система като социална система – цели, функции, еволюция и реформи на здравните системи. Типология на здравните системи.
16. Здравна служба - определение, фактори, функции, организационни принципи. Видове здравни институции.
17. Здравна политика. Здравна стратегия и здравен мениджмънт. Нива на здравната политика и здравни органи. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
18. Международно здравно сътрудничество. Световна здравна организация - развитие и основни насоки на дейност. Глобална и Европейска стратегия на СЗО “Здраве за всички през 21 век”.
19. Законодателни основи на здравната реформа – същност на здравното законодателство, основни функции и принципи, видове нормативни актове.
20. Основни положения на Закона за здравето.
21. Основни положения на Закона за здравното осигуряване.
22. Основни положения на Закона за лечебните заведения.
23. Първична здравна помощ - концепция на СЗО. Първичната здравна помощ в България.
24. Болнична помощ – потребности от болнична помощ, мисия, цели и статут на болницата, структура и функции на болницата.
25. Оценка на дейността на стационара.
26. Медико-социални проблеми на майчинството.
27. Медико-социални проблеми на детството и юношеството.
28. Промоция на здравето - възникване, същност и развитие на концепцията.
29. Принципи на промоцията на здравето.
30. Здравно възпитание – същност, модели, принципи, методи и средства.

Основен източник за подготовка:

Г. Грънчарова, А. Велкова, С. Александрова. Социална медицина. За бакалаври по здравни грижи. Издателство БКИ, 2012, стр.224.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
Факултет „Обществено здраве”

СПЕЦИАЛНОСТ ”УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
КАНДИДАТ-СТУДЕНТСКИ КОНКУРС 2015/2016 Г.

ЛИСТ ЗА ОТГОВОРИ НА ТЕСТА ПО .....

И. П. Ф. (по ЛК) ..... Входящ № .....

N		Подпис		Подпис		Подпис	N		Подпис		Подпис		Подпис
1	A		Б		В		16	A		Б		В	
2	A		Б		В		17	A		Б		В	
3	A		Б		В		18	A		Б		В	
4	A		Б		В		19	A		Б		В	
5	A		Б		В		20	A		Б		В	
6	A		Б		В		21	A		Б		В	
7	A		Б		В		22	A		Б		В	
8	A		Б		В		23	A		Б		В	
9	A		Б		В		24	A		Б		В	
10	A		Б		В		25	A		Б		В	
11	A		Б		В		26	A		Б		В	
12	A		Б		В		27	A		Б		В	
13	A		Б		В		28	A		Б		В	
14	A		Б		В		29	A		Б		В	
15	A		Б		В		30	A		Б		В	

Верни отговори .....

Грешки .....

Оценка .....

Проверители:

1. ....

2. ....

Приложение 6А

**УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ЛИСТА ЗА ОТГОВОРИ
НА ТЕСТА ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
И НА ТЕСТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ**

1. Всеки въпрос има само един верен отговор.
2. Избраният отговор се отбелязва със заграждане на съответната буква с кръгче, в което се вписва знака “+”, както е посочено в примера по-долу.
3. Кандидат-студентът се подписва в съседния, разположен вдясно от буквата ред.
4. Кандидат-студентът е длъжен да избере отговор за всеки въпрос. Не се допуска в листа да има въпроси без отговор.
5. Не се допуска заграждане на повече от един отговор, липса на подпис, изтриване, зачеркване и други поправки.
6. Листът за отговори не може да се подменя при никакви обстоятелства.

Например: Верният отговор на въпрос 21 е Б. Буквата “Б” се огражда, в кръгчето се вписва знака “+” и се поставя подпис в правоъгълника вдясно.

N		Подпис		Подпис		Подпис
21	A		Б		В	

Запознат с указанията: .....
(подпис)

Приложение 7

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА СЛЕД БАКАЛАВЪР ПО
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

1. Концептуален модел на професионалното сестринство. Фундаментални човешки нужди и връзката им с основните сестрински грижи.
2. Теории и модели за предоставяне на сестрински грижи.
3. Основни принципи на лидерството в сестринството. Теории и стилове на лидерство.
4. Основни принципи на мениджмънта в сестринството. Теории за мениджмънт. Нива на мениджмънт и типове мениджъри.
5. Планирането като първа функция на управлението на здравните грижи. Йерархия на планирането. Стратегическо и оперативно планиране.
6. Процесът на вземане на управленско решение. Видове управленски решения. Теоретични системи за вземане на решения.
7. Средства за решаване на проблеми.
8. Планирана промяна – основни понятия, теории за промяната.
9. Управление на работните групи.
10. Комуникации - същност и основни елементи, комуникации в организациите, Информационни сфери.
11. Комуникациите в сестринството – видове комуникации, разговори, работни съвещания, работни срещи.
12. Мениджмънт на конфликтите – причини и източници на конфликти в сестринството, стратегии и умения за решаване на конфликти.
13. Лидерство и власт в сестринството. Същност и модели на властта, видове власт, измерение и закони на властта.
14. Ефективно управление на времето – главни препятствия и подходи за подобряване на управлението на времето.
15. Управление на човешките ресурси. Привличане, подбор и назначаване на персонала. Интервюто като основен метод за подбор на персонал.
16. Управление на човешките ресурси. Анализ на длъжността и длъжностна характеристика.
17. Управление на човешките ресурси. Въвеждане в длъжност, ориентация и социализация.
18. Мотивирането като управленски процес в сестринството – основни понятия, теории за мотивацията, теория на очакванията на Врум. Наградни програми и стимули.
19. Ефективно управление на материалните ресурси.
20. Контролът като функция на мениджмънта в сестринството. Средства за контрол. Стандарти. Техники за контрол.
21. Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати сестрински грижи – сестрински метод, сестринска диагноза.
22. Сестринска документация – протокол за сестрински грижи, технически фишове, сестринско досие.
23. Оценка на работата на персонала – цели на оценката, оценката като комуникационен процес, възможни грешки при оценката.
24. Оценъчна система ПОЛИКАП. Необходими характеристики за ефективна оценъчна система. Етапи и предимства на ПОЛИКАП.
25. Ролята на сестрите в изграждането на ефективна здравна политика.

Основен източник за подготовка: Г. Грънчарова. Управление на здравните грижи.
Издателски център на МУ-Плевен, 2011, стр. 256

Приложение 8

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН
МЕНИДЖМЪНТ ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН
МЕНИДЖМЪНТ”, МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА –
ЗАДОЧНО И ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ**

(валидна за кандидатстудентската кампания за учебната 2015/2016 година)

1. Здравната система като социална система. Цели и функции на здравните системи. Еволюция и реформи на здравните системи.
2. Здравна служба - определение, фактори, функции, организационни принципи. Видове здравни институции.
3. Здравна политика – същност, структура, цели, елементи и връзки. Здравна стратегия и здравен мениджмънт. Нива на здравната политика и здравни органи.
4. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
5. Типология на здравните системи.
6. Международно здравно сътрудничество. Световна здравна организация - развитие и основни насоки на дейност. Глобална и Европейска стратегия на СЗО “Здраве за всички през 21 век”.
7. Основни насоки на здравната реформа в България.
8. Законодателни основи на здравната реформа – същност на здравното законодателство, основни функции и принципи, видове нормативни актове.
9. Основни положения на Закона за здравето.
10. Основни положения на Закона за здравното осигуряване.
11. Основни положения на Закона за лечебните заведения.
12. Първична здравна помощ - концепция на СЗО и опитът на развитите страни.
13. Първичната здравна помощ в България.
14. Болнична помощ – потребности от болнична помощ, мисия, цели и статут на болницата, структура и функции на болницата.
15. Условия и ред за оказване на болнична помощ – достъп до болнични заведения, взаимоотношения на болниците с НЗОК и РЗОК, пациентът в болницата. Оценка на дейността на стационара. Бъдещето на болничната помощ.
16. Медико-социални проблеми на майчинството. Организация на здравните грижи за жените и майките.
17. Медико-социални проблеми на детството и юношеството. Организация на здравните грижи за децата.
18. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на старите хора.
19. Промоция на здравето - възникване, същност и развитие на концепцията. Принципи на промоцията на здравето.
20. Здравно възпитание – същност, модели, принципи, методи и средства.

Литература за подготовка:

1. Г. Грънчарова, А. Велкова, С. Александрова. Социална медицина. Под редакцията на доц. д-р Гена Грънчарова, д.м., ИЦ на МУ-Плевен, 2009, стр.324.
2. Г. Грънчарова, А. Велкова, С. Александрова. Социална медицина. Под редакцията на доц. д-р Гена Грънчарова, д.м., ИЦ на МУ-Плевен, 2012, стр.224.

Приложение 9

ЗАБОЛЯВАНИЯ, ПРИ КОИТО НЕ СЕ ПРЕПОРЪЧВА

КАНДИДАТСТВАНЕ В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

1. Тежки неврологични заболявания, които водят до значителни нарушения на двигателните функции : дисеминирана склероза, паркинсонизъм, атетоза и др., екстрапирамидни хиперкинезии, травмена енцефалопатия, травмни увреди на гръбначния мозък и периферните нерви, трайни остатъчни увреди на централната нервна система след възпалителни, токсични и съдови заболявания, сиригомиелия, системни прогресиращи заболявания на нервната система и мускулния апарат.

2. Психични заболявания : шизофрения – изходно състояние (с шизофрениен дефект), трайна шизофрениа промяна на личността, непрекъснато протичаща шизофрения – алтернантно и хронично протичане, чести психотични фази, епилепсия – изразена епилептична промяна на личността, чести (особено големи) епилептични припадъци; доказана истинска параноя, травматични и други енцефалопатии с тежки характерови и интелектуално-мнестични промени.

3. Открита форма на туберкулоза.

4. Тежко протичащи заболявания на сърдечно-съдовата система.

5. Тежки и неподдаващи се на лечение полиалергични заболявания.

6. Абсолютна и практически двустранна слепота и прогресираща диабетна ретинопатия.

7. Некомпенсирани трайни увреди на опорно-двигателния апарат. Като противопоказани ортопедични увреди и заболявания се считат :

а/ некомпенсирани увреди на горния крайник, нарушаващи значително функциите му;

б/ липса на три или повече пръста от които I, II и III задължително или ампутиран горен крайник;

в/ вродени аномалии на горния крайник, довели до тежко инвалидизиране;

г/ състояние след вяла детска парализа на горния крайник, при която е нарушена значително функцията му.

8. Разстройство на цветоусещането (анопатия, аномалия тип А и В).

9. Прогресиращо и високо късогледство, диабетна ретинопатия, довела до понижаване на зрението до 0.8 на по-добре виждащото око с поносима корекция и зрение на двете очи най-малко 1.4.

10. Ювенилни и пигментни дегенерации на ретината.

11. Трайно нелечимо намаление на слуха на двете уши.

12. Тежки говорни смущения и голяма дисфония.

13. Хронични улцерохеморагични колити с чести екзацербации и усложнения, както и други хронични и следоперативни заболявания на храносмилателната система, черния дроб и жлъчните пътища, които ограничават работоспособността.

14. Хронични рецидивиращи панкреатити.

15. Хронична бъбречна недостатъчност.

16. Параплегия, хемиплегия, трайна, частична или тотална афазия, тежки и трайни дискинезии.

17. Пемфигус вулгарис, прогресивна склеродермия, дерматомиозит, псориазис артропатика (тежки, неподдаващи се на лечение форми), периартериитис нодоза, микозис фунгоидес, Морбус Капоши, Морбус Реклинхаузен, епидермолизис херeditария, ихтиозис вулгарис тежки форми и ксеродермия пигментозум.

Приложение 10

БЮРА

**НА ЦЕНТЪРА ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКА ПОДГОТОВКА И ИНФОРМАЦИЯ
(ЦКПИ)**

ЗА ПРИЕМ НА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ДОКУМЕНТИ

**www.ckpi-bg.com, e-mail: info@ckpi-bg.com,
национален телефон на ЦКПИ ☎ 0879 120 470 за информация**

Благовград, ул. „Ив. Михайлов“ № 66, ЮЗУ, I Учебен корпус, зала 206, тел. 0887 / 886 012

Бургас, бул. „Гладстон“ №47, / Младежки културен център /, тел. 0888 / 305 539; 0889 / 598 584;
0889 / 184 679 и 0885 / 754 436

Варна, ул. „Христо Ботев“ № 3 А, /ЦИО „Вектор“/, тел. 052 / 602 183 и тел. 052 / 612 266

Велико Търново, ул. „Христо Ботев“ № 19, вход север, ет.2, зала 201, тел. 062 / 63 36 52 и 0882 /
476 287,

Велико Търново, ул. „Христо Ботев“ № 19, ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“, Учебен корпус 5, тел.
062 / 63 36 52 и 0882 / 476 287, (след 08.06.2015 г.)

Видин, ул. „Железничарска“ № 8, тел. 0887 / 327 768

Враца, ВТУ – филиал Враца, Ученически комплекс, Корпус 1, тел. 092 / 641 086 и 0886 / 981 155,

Враца, ул. „Антим I“ № 12, СОУ „Козма Тричков“, тел. 092 / 663 164 и 0886 / 981 155, (след
08.06.2015 г.)

Габрово, площад 1-ви май № 1 В, ет.2., тел. 0878 / 26 42 02 и 0889 / 510 557

Габрово, ул. „Хаджи Димитър“ 4, Технически университет – Ректорат, тел. 0878 / 26 42 02 и 0889 /
510 557, (след 08.06.2015 г.)

Добрич, ул. „България“ № 1, офис 901, /Централна кооперативна банка/, тел. 058 / 580 623 и 0876 /
650 417

Казанлък, Хуманитарна гимназия „Св. Св. Кирил и Методий“, тел. 0431 / 62 567 ; 0878 / 799 297 и
0898 / 309 636

Кърджали, СОУ „Отец Паисий“, тел. 0886 / 676 146

Кюстендил, ул. „Осми март“ № 8, тел. 0876 / 796 522

Ловеч, ул. „Съйко Съев“ № 31 / Технически колеж /, тел. 0886 / 430 997

Монтана, ул. „Трети март“ № 98, ет.1., / Младежки дом /, тел. 0879 117 028

Пазарджик, ул. „Ген. Гурко“ № 2, ет. 2., офис, /сградата на Хебърстрой/, тел. 0898 / 831 917

Перник, площад Кракра, Общински младежки дом, тел. 0899 / 808 829; 0899 / 808 816 и 0878/
344 258

Петрич, ул. „Отец Паисий“ № 3, ПГИТ „Проф. д-р Ас. Златаров“, тел. 0887 / 886 012

Пловдив, ул. „Цанко Дюстабанов“ № 25, /сградата на Технически университет – филиал Пловдив,
тел. 0888 / 645 158 и 032 / 659 502

Разград, ул. „Н. Вапцаров“ № 10, зала 118, /Общежитие за средношколци/, тел. 0878 / 942 491

Русе, ул. „Николаевска“ № 66, ет.1., /Стоматологията/, тел. 0885 / 739 527

Свищов, ул. „П. Ангелов“ № 17, СОУ „Д. Благоев“, тел. 0882 / 342 024 и 0882 / 509 582

Силистра, бул. „Македония“ № 121, / ПГСУАУ „Атанас Буров“ /, тел. 086 / 823 025 и 0889 / 909
141

Сливен, ул. „Граф Игнатиев“ № 1, /Генералска къща/, тел. 0889 / 533 030 и 0889 / 533 131

Смолян, бул. „България“ № 58, ет. 2, /Бивш профсъюжен дом/, тел. 0301 / 63 763

София, бул. „България” 43, район Триадница, 126 Основно училище „П.Ю.Тодоров”, тел. 0899 / 808 816 и 02 / 850 51 52

Стара Загора, ул. „Армейска” № 9, / в сградата на Института за квалификация на учители, до Музикалното училище/, тел. 042 / 257 103 и 042 / 646 107

Търговище, ул. „Славейков” № 4, ет. 2., офис 210, /Дом на техниката/, тел. 0887 / 113 701

Хасково, Народно читалище „Заря”, ет.1., /Централен вход/, тел. 038 / 665 413 и 0887 / 035 598

Шумен, ул. „Съединение” № 105, / Младежки дом /, тел. 0887 / 225 112 и 054 / 800 505

Ямбол, ж.к. „Диана”, Студентски общежития, блок 14, тел. 0886 / 853 731 и 0888 / 973 979